

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a zecea)

1 februarie 2024*

„Recurs – Concurență – Înțelegeri – Piața camioanelor – Decizie prin care se constată o încălcare a articolului 101 TFUE și a articolului 53 din Acordul privind Spațiul Economic European (SEE) – Acorduri și practici concertate privind prețurile de vânzare a camioanelor, calendarul referitor la introducerea tehnologiilor în materie de emisii impuse de standardele Euro 3-Euro 6 și transferul asupra clienților al costurilor aferente acestor tehnologii – Încălcare unică și continuă – Întinderea geografică a acestei încălcări – «Procedură hibridă» care a condus în mod succesiv la adoptarea unei decizii de tranzacție și a unei decizii în urma unei proceduri ordinare – Articolul 41 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – Dreptul la bună administrare – Imparțialitatea Comisiei Europene – Aprecierea întinderii geografice a unei practici concertate – Elemente relevante – Calificarea unui ansamblu de comportamente drept «încălcare unică și continuă» – Regulamentul (CE) nr. 1/2003 – Articolul 25 – Competența Comisiei de a aplica o amendă – Prescripție”

În cauza C-251/22 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 8 aprilie 2022,

Scania AB, cu sediul în Södertälje (Suedia),

Scania CV AB, cu sediul în Södertälje,

Scania Deutschland GmbH, cu sediul în Koblenz (Germania),

reprezentate de D. Arts, N. De Backer, K. Schillemans, advocaten, S. Falkner, P. Hammarskiöld, C. Langenius, L. Ulrichs, advokater, și F. Miotto, avocate,

recurente,

cealaltă parte din procedură fiind:

Comisia Europeană, reprezentată de M. Domecq, M. Farley și L. Wildpanner, în calitate de agenți,

pârâtă în primă instanță,

CURTEA (Camera a zecea),

* Limba de procedură: engleza.

compusă din domnul M. Ilešič, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a zecea, și domnii I. Jarukaitis (raportor) și D. Gratsias, judecători,

avocat general: domnul A. M. Collins,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat, Scania AB, Scania CV AB și Scania Deutschland GmbH (denumită în continuare „Scania DE”), trei entități legale ale întreprinderii Scania (denumite în continuare, împreună, „Scania”), solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 2 februarie 2022, Scania și alții/Comisia (T-799/17, denumită în continuare „hotărârea atacată”, EU:T:2022:48), prin care acesta a respins acțiunea lor având ca obiect, cu titlu principal, anularea Deciziei C(2017) 6467 final a Comisiei din 27 septembrie 2017 privind o procedură inițiată în temeiul articolului 101 [TFUE] și al articolului 53 din Acordul privind SEE (cazul AT.39824 – Camioane) (denumită în continuare „decizia în litigiu”) și, cu titlu subsidiar, reducerea cantumului amenzilor care le-au fost aplicate prin această decizie.

Cadrul juridic

- 2 Articolul 23 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele [101] și [102 TFUE] (JO 2003, L 1, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 167, rectificare în Ediție specială, 08/vol. 4, p. 269) se referă la competența Comisiei Europene de a aplica amenzi. Articolul 25 din acest regulament, intitulat „Termenele de prescripție pentru aplicarea de sancțiuni”, prevede:

„(1) Competențele conferite Comisiei prin articolele 23 [...] se supun următoarelor termene de prescripție:

- (a) trei ani, în cazul încălcării dispozițiilor privind solicitările de informații sau desfășurarea inspecțiilor;
- (b) cinci ani în cazul tuturor celorlalte încălcări.

(2) Prescripția începe să curgă din ziua în care se comite încălcarea. Totuși, în cazul unor încălcări continue sau repetate, timpul se calculează din ziua încetării încălcării.

(3) Orice act al Comisiei sau al autorității de concurență a unui stat membru în scopul examinării sau investigării unei încălcări întrerupe cursul termenului de prescripție pentru aplicarea amenzilor [...]. Termenul de prescripție se întrerupe cu efect de la data la care acțiunea este

notificată cel puțin unei întreprinderi sau asociații de întreprinderi care a participat la încălcare.
[...]

4 Întreruperea termenului de prescripție produce efecte pentru toate întreprinderile sau asociațiile de întreprinderi care au participat la încălcare.

[...]”

3 Potrivit articolului 31 din regulamentul menționat, intitulat „Controlul exercitat de Curtea de Justiție”:

„Curtea de Justiție are plenitudine de competență cu privire la acțiunile introduse împotriva deciziilor prin care Comisia stabilește o amendă sau o penalitate cu titlu cominatoriu. Curtea de Justiție poate elimina, reduce sau mări amenda sau penalitatea cu titlu cominatoriu aplicată.”

Istoricul litigiului

4 Istoricul litigiului și decizia în litigiu, astfel cum sunt prezentate la punctele 1-61 din hotărârea atacată, pot fi rezumate după cum urmează.

5 Prin decizia în litigiu, Comisia a constatat la articolul 1 din aceasta că reclamantele au încălcat articolul 101 TFUE și articolul 53 din Acordul privind Spațiul Economic European din 2 mai 1992 (JO 1994, L 1, p. 3, Ediție specială, 11/vol. 53, p. 4, denumit în continuare „Acordul privind SEE”), prin faptul că au luat parte, în perioada cuprinsă între 17 ianuarie 1997 și 18 ianuarie 2011, împreună cu entități juridice ale întreprinderilor [confidențial]¹, [confidențial], [confidențial], [confidențial] și [confidențial], la acorduri coluzive privind prețurile, majorările prețurilor brute ale camioanelor de tonaj mediu și mare în SEE, precum și la calendarul și transferul costurilor pentru introducerea tehnologiilor în materie de emisii pentru camioane de tonaj mediu și mare impuse de standardele Euro 3-Euro 6. La articolul 2 din această decizie, Comisia a aplicat în solidar întreprinderilor Scania AB și Scania CV AB o amendă de 880 523 000 de euro, din care Scania DE este considerată răspunzătoare în solidar pentru plata sumei de 440 003 282 de euro.

Procedura administrativă

6 La 20 septembrie 2010, [confidențial] a formulat o cerere de imunitate la amenzi în conformitate cu punctul 14 din Comunicarea Comisiei privind imunitatea la amenzi și reducerea cuantumului amenzilor în cauzele referitoare la înțelegeri (JO 2006, C 298, p. 17, Ediție specială, 08/vol. 5, p. 3). La 17 decembrie 2010, Comisia a acordat o imunitate condiționată la amendă [confidențial].

7 Între 18 și 21 ianuarie 2011, Comisia a efectuat inspecții, printre altele la sediile recurentelor.

8 La 28 ianuarie 2011, [confidențial] a solicitat imunitate la amendă în conformitate cu punctul 14 din comunicarea menționată la punctul 6 din prezenta hotărâre și, în caz contrar, o reducere a amenzii în conformitate cu punctul 27 din această comunicare. Ea a fost urmată în acest demers de [confidențial] și de [confidențial].

¹ Date confidențiale ocluate.

- 9 În cursul investigației, Comisia a trimis printre altele recurentelor mai multe solicitări de informații, în temeiul articolului 18 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003.
- 10 La 20 noiembrie 2014, Comisia a inițiat procedura prevăzută la articolul 11 alineatul (6) din acest regulament împotriva recurentelor, precum și împotriva entităților juridice ale întreprinderilor menționate la punctul 5 din prezenta hotărâre și a adoptat o comunicare privind obiecțiunile pe care a notificat-o tuturor acestor entități, inclusiv recurentelor.
- 11 În urma notificării comunicării privind obiecțiunile, destinatarii acesteia au avut acces la dosarul investigației Comisiei.
- 12 În cursul [*confidențial*], destinatarii comunicării privind obiecțiunile au contactat Comisia în mod informal, solicitându-i să continue cauza în cadrul procedurii de tranzacționare prevăzute la articolul 10a din Regulamentul (CE) nr. 773/2004 al Comisiei din 7 aprilie 2004 privind desfășurarea procedurilor puse în aplicare de Comisie în temeiul articolelor [101] și [102 TFUE] (JO 2004, L 123, p. 18, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 242), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 622/2008 al Comisiei din 30 iunie 2008 (JO 2008, L 171, p. 3) (denumit în continuare „Regulamentul nr. 773/2004”). Comisia a decis să inițieze o procedură de tranzacționare după ce fiecare dintre destinatarii comunicării privind obiecțiunile și-a confirmat voința de a lua parte la discuții în vederea unei tranzacții.
- 13 Între [*confidențial*] și [*confidențial*] au avut loc discuții în vederea unei tranzacții între fiecare destinatar al comunicării privind obiecțiunile și Comisie. În urma acestor discuții, unii dintre destinatarii comunicării privind obiecțiunile au prezentat Comisiei, fiecare, o cerere oficială de tranzacționare în temeiul articolului 10a alineatul (2) din Regulamentul nr. 773/2004 (denumiți în continuare „părțile la tranzacție”). Recurentele nu au prezentat o astfel de cerere.
- 14 La 19 iulie 2016, Comisia a adoptat, în temeiul articolului 7 și al articolului 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, Decizia C(2016) 4673 final referitoare la o procedură inițiată în temeiul articolului 101 TFUE și al articolului 53 din Acordul privind SEE (cazul AT.39824 – Camioane), adresată părților la tranzacție (denumită în continuare „decizia de tranzacție”).
- 15 Întrucât recurentele au decis să nu depună o cerere formală de tranzacționare, Comisia a continuat investigația referitoare la acestea în cadrul procedurii normale, diferită de procedura de tranzacționare.
- 16 La 23 septembrie 2016, recurentele, după ce au avut acces la dosar, au prezentat răspunsul scris la comunicarea privind obiecțiunile.
- 17 La 18 octombrie 2016, recurentele au participat la o audiere.
- 18 La 7 aprilie 2017, Comisia, în conformitate cu punctul 111 din Comunicarea privind cele mai bune practici de desfășurare a procedurilor inițiate în temeiul articolelor 101 și 102 [TFUE] (JO 2011, C 308, p. 6), a adresat Scania AB o expunere a faptelor. La 23 iunie 2017, Comisia a adresat de asemenea această expunere a faptelor societăților Scania CV AB și Scania DE.
- 19 La 12 mai 2017, Scania AB a comunicat Comisiei observațiile sale scrise cu privire la elementele de probă anexate la expunerea faptelor, care reflectau și poziția Scania CV AB și a Scania DE.
- 20 La 27 septembrie 2017, Comisia a adoptat decizia în litigiu.

Decizia în litigiu

Structura pieței camioanelor și mecanismul de stabilire a prețurilor în industria camioanelor, precum și în cadrul Scania

- 21 În ceea ce privește structura pieței camioanelor, Comisia a arătat că aceasta se caracterizează printr-un nivel ridicat de transparență și de concentrare, părțile având mai multe ocazii de a se reuni anual și de a discuta situația pieței. Potrivit Comisiei, prin intermediul tuturor schimburilor, părțile puteau avea o idee precisă cu privire la situația concurențială a fiecăreia dintre ele.
- 22 Comisia a arătat de asemenea că părțile, inclusiv Scania, dispun de filiale pe piețele naționale importante care acționează în calitate de distribuitori ai produselor lor. Acești distribuitori naționali ar dispune de propria rețea de concesionari. Comisia a observat că Scania își vinde camioanele prin intermediul unor distribuitori naționali, care sunt filiale deținute în proporție de 100 % de aceasta în toate statele din SEE, cu excepția [confidențial]. Distribuitorii naționali ai Scania ar vinde camioanele cumpărate de la sediu unor concesionari care ar fi sau filiale deținute în proporție de 100 %, sau întreprinderi independente. Comisia arată că, în Germania, Scania dispune de [confidențial] concesionari care sunt filiale deținute în proporție de 100 %.
- 23 În ceea ce privește mecanismul de stabilire a prețurilor, Comisia constată că acesta cuprinde aceleași etape pentru toate părțile și începe, în general, în cadrul unei prime etape, prin stabilirea de către sediu a unui barem al prețurilor brute inițial. În plus, potrivit Comisiei, în cadrul unei a doua etape, sunt stabilite prețuri de transfer pentru vânzarea camioanelor pe diferitele piețe naționale între sediul producătorilor și distribuitorii naționali care sunt întreprinderi independente sau deținute în proporție de 100 % de sediu. Pe de altă parte, potrivit Comisiei, sunt stabilite, în cadrul unei a treia etape, prețurile care sunt plătite de concesionari distribuitorilor și, în cadrul unei a patra etape, prețul net final plătit de consumatori care este negociat de concesionari sau de producătorii înșiși atunci când vând direct concesionarilor sau clienților importanți.
- 24 Comisia a constatat că, deși prețul final plătit de consumatori poate varia, de exemplu ca urmare a aplicării diferitor reduceri la diferite niveluri ale lanțului de distribuție, toate prețurile aplicabile în fiecare etapă a lanțului de distribuție decurg în mod direct, în cazul prețurilor de transfer între sediu și distribuitor, sau indirect, în cazul prețului plătit de concesionar distribuitorului sau în cazul prețului plătit de clientul final, din prețul brut inițial. Astfel, potrivit Comisiei, se dovedește că baremele prețurilor brute inițiale stabilite de sediu constituie o componentă comună și fundamentală a calculelor prețurilor aplicabile în fiecare etapă a lanțurilor naționale de distribuție în întreaga Europă. Comisia a precizat că toate părțile, cu excepția [confidențial], au stabilit între anii 2000 și 2006 bareme ale prețurilor brute compuse din prețurile brute armonizate pentru întregul SEE.
- 25 În ceea ce privește în mod concret mecanismul de stabilire a prețurilor în cadrul Scania și actorii implicați în această stabilire, Comisia a descris faptul că sediul Scania stabilește baremul prețurilor brute franco fabrică (*Factory Gross Price List*, denumit în continuare „FGPL”) pentru toate diferitele piese disponibile ale unui camion.
- 26 Fiecare distribuitor național al Scania, de exemplu Scania DE, negociază cu sediul Scania un „preț net pentru distribuitor”, și anume prețul pe care distribuitorul îl plătește sediului pentru fiecare piesă, pe baza FGPL pe care l-a primit. Prețul net pentru distribuitor este indicat într-un

document denumit „RPU” (abreviere provenită din termenul suedez „*Representantuppgift*”), care reprezintă diferența dintre FGPL și prețul net pentru distribuitor în termeni de rabat. Reducerile acordate distribuitorului sunt stabilite de [confidențial] la sediul Scania, însă acestea sunt discutate și în cadrul comitetului însărcinat cu prețurile. Decizia finală privind prețul net pentru distribuitorul Scania revine [confidențial].

- 27 În plus, distribuitorul național al Scania comunică propriul barem al prețurilor brute, constând în prețul net pentru distribuitor plus marja de profit, pentru toate diferitele piese disponibile ale unui camion la concesionarii Scania pe teritoriul său.
- 28 Prin urmare, concesionarul Scania negociază cu distribuitorul un „preț net pentru concesionar” care este fondat pe baremul prețurilor brute ale distribuitorului diminuat cu o reducere substanțială de care beneficiază concesionarul.
- 29 Clienții care cumpără camioanele prin intermediul concesionarilor Scania plătesc „prețul clientului”. „Prețul clientului” constă în prețul net pentru concesionar, majorat cu marja de profit a concesionarului precum și cu eventualele costuri care decurg din individualizarea camionului și diminuat în funcție de reducerile și de promoțiile oferite clientului. Comisia a constatat că modificarea prețului într-o etapă a lanțului de distribuție va avea un impact limitat sau va fi lipsită de incidență asupra prețului final plătit de consumator.
- 30 Comisia a constatat că FGPL se aplică la nivel mondial, în timp ce prețul net pentru distribuitor și baremul prețurilor brute ale distribuitorului se aplică în regiunea în care operează distribuitorul. De asemenea, prețul negociat de concesionar se aplică în regiunea în care operează concesionarul.
- 31 În ceea ce privește impactul majorărilor de prețuri la nivel european asupra prețurilor la nivel național, Comisia a observat că distribuitorii naționali ai producătorilor, precum Scania DE, nu sunt independenți în stabilirea prețurilor brute și a baremelor prețurilor brute și că toate prețurile aplicate în fiecare etapă a lanțului de distribuție până la consumatorul final decurg din baremele prețurilor brute paneuropene stabilite la nivelul sediului.
- 32 Potrivit Comisiei, rezultă că o majorare a prețurilor în baremul paneuropean al prețurilor brute, decisă la nivelul sediului, determină mișcarea „prețului net pentru distribuitor”, cu alte cuvinte a prețului pe care distribuitorul îl plătește sediului pentru achiziționarea unui camion. În consecință, potrivit Comisiei, majorarea de către sediu a prețurilor brute menționate mai sus influențează și nivelul prețului brut al distribuitorului, și anume prețul pe care concesionarul îl plătește distribuitorului, chiar dacă prețul plătit consumatorului final nu este în mod necesar modificat în aceeași proporție sau nu este modificat deloc.

Contacte coluzive între Scania și părțile la tranzacție

- 33 În decizia în litigiu, Comisia a reținut că Scania a participat la reuniuni coluzive și la contacte cu părțile la tranzacție în cadrul diferitor forumuri și la diferite niveluri, care au evoluat de-a lungul timpului, în timp ce întreprinderile participante, obiectivele și produsele vizate rămăseseră aceleași.
- 34 Trei niveluri de contacte coluzive au fost identificate de Comisie.

- 35 În primul rând, Comisia a reținut că, în primii ani ai încălcării, cadrele superioare ale părților la înțelegere discutau despre intențiile lor în materie de prețuri, despre viitoarele majorări ale prețurilor brute, uneori și despre evoluția prețurilor nete de consum și, în unele cazuri, s-au înțeles cu privire la majorarea prețurilor brute. În decizia în litigiu, Comisia a făcut referire la acest nivel de contacte coluzive numindu-l „nivelul organelor de conducere” (*top management*). Comisia a adăugat că, în cadrul reuniunilor la nivelul organelor de conducere, părțile la înțelegere au căzut de acord, în plus, cu privire la calendarul și la transferul costurilor referitoare la introducerea modelelor de camioane conforme standardelor Euro 3-Euro 5 și că s-a convenit în anumite ocazii să nu se introducă tehnologiile în cauză înainte de o anumită dată. Comisia a reținut că reuniunile la nivelul organelor de conducere au avut loc între anii 1997 și 2004.
- 36 În al doilea rând, Comisia a reținut că, într-o perioadă limitată și în paralel cu reuniunile la nivelul organelor de conducere, între unele cadre intermediare din cadrul sediului părților la înțelegere aveau loc discuții, care cuprindeau, pe lângă schimbul de informații tehnice, schimburi cu privire la prețuri și la majorările prețurilor brute. În decizia în litigiu, Comisia a făcut referire la acest nivel de contacte coluzive numindu-l „nivelul inferior al sediului” (*lower headquarters level*). Comisia a reținut că reuniunile la nivelul inferior al sediului au avut loc între anii 2000 și 2008.
- 37 În al treilea rând, Comisia a reținut că, în urma introducerii monedei euro și a baremelor prețurilor brute la scară europeană de către cvasitotalitatea producătorilor de camioane, părțile la înțelegere au continuat coordonarea sistematică a intențiilor lor de preț viitoare prin intermediul filialelor lor germane. În decizia în litigiu, Comisia a desemnat acest nivel de contacte coluzive ca „nivelul german” (*German level meetings*). Comisia a precizat că, în același mod ca în cazul contactelor din primii ani ai înțelegerii, reprezentanții filialelor germane discutau despre viitoarele majorări ale prețurilor brute, precum și despre calendarul și despre transferul costurilor pentru introducerea tehnologiilor în materie de emisii pentru camioanele de tonaj mediu și mare, impuse de standardele Euro 5 și Euro 6. Aceștia schimbau și alte informații comerciale sensibile. Comisia a reținut că reuniunile la nivelul german au avut loc începând cu anul 2004.

Aplicarea articolului 101 TFUE și a articolului 53 din Acordul privind SEE

- 38 Comisia a considerat că mijloacele de probă scrise care figurează în dosar demonstau că contactele menționate mai sus priveau:
- modificările, avute în vedere de participanții la înțelegere, ale prețurilor brute, ale baremelor prețurilor brute, ale calendarului acestor modificări, precum și, ocazional, schimburile referitoare la modificările preconizate ale prețurilor nete sau la modificările reducerilor oferite clienților;
 - data introducerii tehnologiilor în materie de emisii pentru camioanele de tonaj mediu și mare, impuse de standardele Euro 3-Euro 6, precum și transferul costurilor pentru introducerea acestor tehnologii și
 - partajarea altor informații sensibile din punctul de vedere al concurenței, precum cotele de piață țintă, prețurile nete actuale și reducerile, baremele prețurilor brute, chiar înainte de intrarea lor în vigoare, configuratoarele de camioane, comenzile și nivelurile stocurilor.

- 39 Comisia a arătat că părțile aveau contacte multilaterale la niveluri diferite și că uneori aveau contacte și reuniuni comune la niveluri diferite. Potrivit Comisiei, contactele respective erau legate între ele prin conținutul lor, prin data lor, prin trimiteri deschise unele la celelalte și prin circulația între părți a informațiilor obținute.
- 40 Comisia a considerat că aceste activități constituiau o formă de coordonare și de cooperare prin care părțile înlocuiau în mod conștient riscurile concurenței cu o cooperare practică între ele. Potrivit Comisiei, comportamentul în discuție lua forma unei practici concertate sau a unui acord în care întreprinderile concurente nu stabileau în mod independent politica comercială pe care intenționau să o adopte pe piață, ci mai degrabă coordonau comportamentul lor în materie de prețuri prin contacte directe și se angajau în întârzierea coordonată a introducerii tehnologiilor. În plus, potrivit Comisiei, participarea sistematică la contactele coluzive a creat un climat de înțelegere reciprocă a politicii tarifare a părților.
- 41 Comisia a arătat că Scania a participat în mod regulat la diferitele forme coluzive pe toată durata încălcării și a concluzionat că încălcarea la care a participat Scania lua forma unui acord și/sau a unei practici concertate în sensul articolului 101 TFUE și al articolului 53 din Acordul privind SEE.
- 42 În ceea ce privește restrângerea concurenței, Comisia a reținut că Scania a participat la contactele coluzive descrise la punctul 38 din prezenta hotărâre și că ansamblul acordurilor și al practicilor concertate la care a participat avea ca obiect restrângerea concurenței în sensul articolului 101 TFUE.
- 43 În ceea ce privește încălcarea unică și continuă, Comisia a considerat că acordurile și/sau practicile concertate dintre Scania și părțile la tranzacție constituiau o încălcare unică și continuă care intră sub incidența articolului 101 alineatul (1) TFUE, precum și a articolului 53 din Acordul privind SEE pentru perioada cuprinsă între 17 ianuarie 1997 și 18 ianuarie 2011. Potrivit Comisiei, încălcarea a constat într-o coluziune privind prețurile și majorările prețurilor brute în SEE pentru camioanele de tonaj mediu și mare, precum și privind calendarul și transferul costurilor pentru introducerea tehnologiilor în materie de emisii pentru camioanele de tonaj mediu și mare impuse de standardele Euro 3-Euro 6.
- 44 Mai exact, Comisia a considerat că, prin intermediul unor contacte anticoncurențiale, părțile au urmărit un plan comun având un obiectiv anticoncurențial unic și că Scania avea cunoștința sau trebuia să aibă cunoștința de domeniul de aplicare general și de caracteristicile esențiale ale rețelei de contacte coluzive și avea intenția de a contribui la înțelegere prin acțiunile sale.
- 45 Comisia a arătat că obiectivul anticoncurențial unic consta în limitarea concurenței pe piața camioanelor de tonaj mediu și mare în SEE. Acest obiectiv ar fi fost atins prin intermediul unor practici de reducere a nivelurilor de incertitudine strategică între părți în ceea ce privește prețurile viitoare și majorările prețurilor brute, precum și în ceea ce privește calendarul și transferul costurilor legate de introducerea camioanelor care respectă standardele de mediu.

Destinatarii deciziei în litigiu

- 46 În primul rând, Comisia a adresat decizia în litigiu societăților Scania CV AB și Scania DE, pe care le considera ca fiind răspunzătoare directe pentru încălcare în următoarele perioade:
- în ceea ce privește Scania CV AB, pentru perioada cuprinsă între 17 ianuarie 1997 și 27 februarie 2009 și
 - în ceea ce privește Scania DE, pentru perioada cuprinsă între 20 ianuarie 2004 și 18 ianuarie 2011.
- 47 În al doilea rând, Comisia a reținut de asemenea că, în perioada cuprinsă între 17 ianuarie 1997 și 18 ianuarie 2011, Scania AB deținea, în mod direct sau indirect, totalitatea acțiunilor Scania CV AB, care, la rândul său, deținea, în mod direct sau indirect, totalitatea acțiunilor Scania DE. În consecință, Comisia a arătat că adresa decizia în litigiu și entităților următoare, răspunzătoare în solidar în calitate de societăți-mamă:
- Scania AB răspunzătoare, pe de o parte, pentru comportamentul Scania CV AB pentru perioada cuprinsă între 17 ianuarie 1997 și 27 februarie 2009 și, pe de altă parte, pentru comportamentul Scania DE pentru perioada cuprinsă între 20 ianuarie 2004 și 18 ianuarie 2011 și
 - Scania CV AB ca societate responsabilă pentru comportamentul Scania DE pentru perioada cuprinsă între 20 ianuarie 2004 și 18 ianuarie 2011.

Cuantumul amenzii

- 48 Comisia a stabilit cuantumul amenzii la 880 523 000 de euro.

Acțiunea în fața Tribunalului și hotărârea atacată

- 49 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 11 decembrie 2017, recurentele au introdus o acțiune având ca obiect, cu titlu principal, anularea deciziei în litigiu și, cu titlu subsidiar, anularea în parte a acestei decizii și reducerea amenzilor care le-au fost aplicate, precum și, în orice caz, reducerea acestor amenzi, în conformitate cu articolul 261 TFUE și cu articolul 31 din Regulamentul nr. 1/2003.
- 50 Prin scrisoarea din 5 iunie 2020, recurentele au solicitat omiterea față de public a anumitor date cuprinse în raportul de ședință. Prin scrisoarea din aceeași zi, Comisia a solicitat de asemenea omiterea față de public a anumitor date care figurează printre altele în raportul de ședință, precum și în hotărârea atacată.
- 51 În urma acestei cereri, Tribunalul a decis în hotărârea atacată, în ceea ce privește versiunea neconfidențială a acesteia, să anonimneze numele persoanelor fizice și să oculteze denumirea altor persoane juridice decât recurentele. Tribunalul a decis de asemenea să oculteze anumite date referitoare printre altele la mecanismul de stabilire a prețurilor în cadrul Scania și la calcularea amenzii impuse acesteia, a căror ocultare nu afectează înțelegerea versiunii neconfidențiale a hotărârii.

- 52 În susținerea acțiunii formulate, recurentele au invocat nouă motive.
- 53 Primul motiv era întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare, a principiului bune administrări și a prezumției de nevinovăție. Al doilea motiv era întemeiat pe încălcarea articolului 48 alineatul (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”) și a articolului 27 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 1/2003.
- 54 Al treilea-al șaptelea motiv vizau în esență concluzia Comisiei referitoare la existența unei încălcări unice și continue, precum și imputarea acesteia în sarcina Scania. Mai exact, cu privire la al treilea motiv, recurentele au invocat aplicarea eronată a articolului 101 TFUE și a articolului 53 din Acordul privind SEE în măsura în care schimburile de informații la nivelul inferior al sediului au fost considerate ca reprezentând o încălcare a acestor dispoziții. Prin intermediul celui de al patrulea motiv, recurentele au invocat o încălcare a obligației de motivare și o aplicare eronată a articolelor menționate în măsura în care Comisia a considerat că recurentele au încheiat un acord sau au participat la o practică concertată privind calendarul introducerii tehnologiilor cu emisii. Al cincilea motiv era întemeiat pe o aplicare eronată a aceluiași articole, în măsura în care Comisia a calificat schimburile de informații la nivelul german drept încălcare „prin obiect”. Prin intermediul celui de al șaselea motiv, recurentele au invocat o aplicare eronată a articolului 101 TFUE și a articolului 53 din Acordul privind SEE în măsura în care Comisia a considerat că întinderea geografică a încălcării aferente nivelului german acoperea întregul teritoriu al SEE. Al șaptelea motiv era întemeiat pe o aplicare eronată a acestor articole, în măsura în care Comisia a considerat că comportamentul identificat constituia o încălcare unică și continuă și că recurentele erau răspunzătoare în această privință.
- 55 Al optulea motiv era întemeiat pe o aplicare eronată a articolelor menționate, precum și a articolului 25 din Regulamentul nr. 1/2003 în măsura în care Comisia a aplicat o amendă pentru un comportament supus prescripției și, în orice caz, întrucât nu a luat în considerare faptul că acest comportament nu era continuu. Prin intermediul celui de al nouălea și ultim motiv, recurentele au invocat o încălcare a principiului proporționalității și a principiului egalității de tratament în ceea ce privește cuantumul amenzii și, în orice caz, necesitatea unei reduceri a cuantumului amenzii prin aplicarea articolului 261 TFUE și a articolului 31 din Regulamentul nr. 1/2003.
- 56 Prin hotărârea atacată, Tribunalul a respins toate motivele ca nefondate. În ceea ce privește cererea de exercitare a competenței sale de fond, Tribunalul a arătat că nimic din motivele, argumentele și elementele de drept și de fapt invocate de recurente în cadrul ansamblului motivelor examinate mai sus nu permitea să se concluzioneze că cuantumul amenzilor aplicate prin decizia în litigiu trebuia să fie modificat. În consecință, Tribunalul a respins acțiunea în ansamblul său și a obligat recurentele la plata cheltuielilor de judecată.

Procedura în fața Curții și concluziile părților

- 57 Prin cererea depusă la 8 aprilie 2022, recurentele au introdus prezentul recurs. În aceeași zi, acestea au solicitat, în plus, Curții să rezerve față de public același tratament confidențial al elementelor menționate la punctul 51 din prezenta hotărâre precum cel care fusese acordat de Tribunal acestor elemente.
- 58 Prin înscrisul din 29 aprilie 2022, Comisia a solicitat de asemenea aplicarea regimului de confidențialitate a anumitor date față de public.

- 59 Prin decizia din 12 iulie 2022, președintele Curții a admis aceste cereri de aplicare a regimului de confidențialitate.
- 60 Prin recursul formulat, recurentele solicită Curții:
- anularea, în tot sau în parte, a hotărârii atacate;
 - anularea, în tot sau în parte, a deciziei în litigiu și/sau anularea ori reducerea cuantumului amenzilor care le-au fost aplicate;
 - cu titlu subsidiar, trimiterea cauzei spre rejudecare la Tribunal și
 - obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată, inclusiv a celor efectuate de reclamantă în cadrul prezentului recurs.
- 61 Comisia solicită Curții:
- respingerea recursului și
 - obligarea recurentelor la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recurs

- 62 În susținerea recursului, recurentele invocă patru motive. Primul motiv este întemeiat în esență pe o încălcare a dreptului la bună administrare consacrat la articolul 41 alineatul (1) din cartă. Al doilea motiv este întemeiat pe o încălcare a articolului 101 TFUE și a articolului 53 din Acordul privind SEE pentru motivul că Tribunalul a calificat întinderea geografică a comportamentului la nivelul german ca acoperind întregul teritoriu al SEE. Prin intermediul celui de al treilea motiv, recurentele invocă în esență o încălcare de către Tribunal a acestor ultime două articole, pentru motivul că Tribunalul a calificat drept încălcare unică seria de acte care cuprinde trei niveluri de contact diferite. Al patrulea motiv este întemeiat pe încălcarea aceluiași articole, precum și a articolului 25 din Regulamentul nr. 1/2003 pentru motivul că Tribunalul a menținut o amendă pentru un comportament supus prescripției.

Cu privire la primul motiv

Argumentația părților

- 63 Prin intermediul primului motiv, recurentele susțin că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept întrucât a respins argumentul lor potrivit căruia, prin adoptarea deciziei de tranzacție și prin continuarea investigației împotriva recurentelor fără a o încredința unei alte echipe decât cea care a fost responsabilă de dosarul care a condus la decizia menționată, Comisia a încălcat articolul 41 alineatul (1) din cartă.
- 64 În primul rând, recurentele susțin că Tribunalul a omis să evalueze dacă procedura administrativă, reluată împotriva Scania după adoptarea deciziei de tranzacție, era conformă cu principiul imparțialității obiective. Ele fac trimitere la considerațiile care figurează în special la punctele 129, 147 și 151 din hotărârea atacată, privind respectarea principiului imparțialității în contextul

unei proceduri „hibride” eşalonate, precum cea în discuție în speță. Recurente arată că adoptarea acestei decizii a impus o sarcină suplimentară Comisiei, care ar fi trebuit să asigure respectarea nu numai a principiului denumit „*tabula rasa*”, ci și a aparenței sale de imparțialitate. Or, deși, la acest punct 151, Tribunalul a recunoscut în esență că, în astfel de împrejurări, s-ar putea justifica încredințarea dosarelor către două echipe diferite, acesta nu ar fi tras de aici concluzia juridică corectă și ar fi abordat problema imparțialității numai din perspectiva imparțialității subiective.

- 65 În această privință, recurente observă mai exact că, la punctul 151 menționat, Tribunalul a afirmat că Scania nu a demonstrat modul în care faptul de a fi implicat aceleași servicii ale Comisiei în adoptarea atât a deciziei de tranzacție, cât și a deciziei în litigiu ar fi fost „în sine” de natură să dovedească lipsa unei examinări imparțiale a cauzei în privința lor, pentru a constata ulterior, la punctul 152 din această hotărâre, că Scania nu a demonstrat că Comisia a „manifestat lipsă de imparțialitate sau o prejudecată personală față de Scania [...] cu încălcarea principiului imparțialității subiective”. Procedând astfel, Tribunalul ar fi săvârșit o eroare de drept, întrucât și-ar fi limitat aprecierea la imparțialitatea „subiectivă” și ar fi omis să examineze principiul, distinct din punct de vedere juridic, al imparțialității „obiective”.
- 66 În al doilea rând, recurente susțin că, chiar dacă Curtea ar considera că Tribunalul a evaluat principiul imparțialității obiective menționat, aprecierea Tribunalului în această privință este, în orice caz, eronată în drept. Hotărârea atacată nu ar conține nicio justificare care să permită să se concluzioneze că Comisia a respectat principiul imparțialității obiective respectiv, în pofida împrejurării că aceleași servicii ale Comisiei au participat la adoptarea deciziei de tranzacție și a deciziei în litigiu, deși Tribunalul ar fi recunoscut totuși în mod explicit, la punctul 151 din această hotărâre, că această împrejurare „face mai dificilă asigurarea faptului că examinarea faptelor și a probelor față de o întreprindere după adoptarea deciziei de tranzacție se va face potrivit principiului «*tabula rasa*»”.
- 67 Or, o astfel de recunoaștere ar pune la îndoială imparțialitatea Comisiei. La punctul 151 din hotărârea atacată, Tribunalul ar indica inclusiv modul în care Comisia ar fi putut acționa pentru a înlătura o asemenea îndoială, și anume prin „[încredințarea] dosarelor către două echipe diferite”, respectiv prin implicarea în procedura ordinară care a condus la adoptarea deciziei în litigiu a unei alte echipe decât cea implicată în procedura de tranzacționare. Astfel, din însuși raționamentul reținut de Tribunal în această hotărâre ar rezulta că, prin adoptarea deciziei de tranzacție și prin continuarea investigației sale împotriva Scania întemeindu-se pe aceleași servicii ale Comisiei, aceasta din urmă a încălcat articolul 41 alineatul (1) din cartă. Totuși, Tribunalul ar fi omis să recunoască faptul că Comisia nu a oferit garanții suficiente pentru a înlătura orice îndoială legitimă cu privire la imparțialitatea sa obiectivă în desfășurarea acestei proceduri ordinare, săvârșind astfel o eroare de drept.
- 68 Comisia contestă temeinicia acestei argumentații.

Aprecierea Curții

- 69 În ceea ce privește, în primul rând, argumentația recurențelor prin care acestea reproșează Tribunalului că a omis să evalueze dacă procedura administrativă, reluată împotriva Scania după adoptarea deciziei de tranzacție, era conformă cu principiul imparțialității obiective, trebuie amintit că, în conformitate cu jurisprudența Curții, Comisia este obligată să respecte, în cursul procedurii administrative, drepturile fundamentale ale întreprinderilor în cauză. În acest sens,

principiul imparțialității, care ține de dreptul la bună administrare, trebuie diferențiat de principiul prezumției de nevinovăție (Hotărârea din 12 ianuarie 2023, HSBC Holdings și alții/Comisia, C-883/19 P, EU:C:2023:11, punctul 76, precum și jurisprudența citată).

- 70 Dreptul la bună administrare, consacrat la articolul 41 din cartă, prevede că orice persoană are dreptul, printre altele, de a beneficia, în ce privește problemele sale, de un tratament imparțial din partea instituțiilor Uniunii Europene. Această cerință de imparțialitate privește, pe de o parte, imparțialitatea subiectivă, în sensul că niciunul dintre membrii instituției în cauză care este însărcinat cu soluționarea cauzei nu trebuie să fie părtinitor sau să aibă prejudecăți personale, și, pe de altă parte, imparțialitatea obiectivă, în sensul că instituția trebuie să ofere garanții suficiente pentru a exclude în această privință orice îndoială legitimă (Hotărârea din 12 ianuarie 2023, HSBC Holdings și alții/Comisia, C-883/19 P, EU:C:2023:11, punctul 77 și jurisprudența citată).
- 71 În speță, la punctele 144 și 145 din hotărârea atacată, Tribunalul a amintit ce implică acest drept la bună administrare, conform jurisprudenței amintite la cele două puncte precedente din prezenta hotărâre.
- 72 În continuare, la punctul 147 din hotărârea atacată, Tribunalul a respins argumentația Comisiei potrivit căreia, în împrejurări precum cele din speță, o încălcare a principiului imparțialității trebuia apreciată numai ca o eventuală consecință a unei încălcări a principiului prezumției de nevinovăție la adoptarea deciziei de tranzacție și a arătat că o asemenea încălcare putea rezulta din alte neîndepliniri ale obligațiilor Comisiei de a oferi garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială legitimă, în sensul jurisprudenței, în ceea ce privește imparțialitatea sa în desfășurarea procedurii administrative ordinare.
- 73 Tribunalul a constatat totuși, la punctul 148 din hotărârea menționată, că niciunul dintre argumentele invocate de recurente nu permitea să se stabilească faptul că, în speță, Comisia nu a oferit, în cadrul acestei proceduri, toate garanțiile pentru a exclude orice îndoială legitimă cu privire la imparțialitatea sa în examinarea cauzei privind Scania. Tribunalul a motivat această constatare printr-o analiză a argumentelor menționate la punctele 149-164 din aceeași hotărâre.
- 74 Mai precis, acesta a constatat, la punctul 151 din hotărârea atacată, că implicarea aceluiași servicii în adoptarea atât a deciziei de tranzacție, cât și a deciziei în litigiu făcea mai dificilă asigurarea faptului că examinarea faptelor și a probelor față de o întreprindere după adoptarea deciziei de tranzacție „s-[ar face] potrivit principiului [denumit] «*tabula rasa*»” și că acest lucru ar putea justifica, pentru a înlătura îndoielile în această privință, încredințarea dosarelor către două echipe diferite. Totuși, la punctul 152 din hotărârea menționată, Tribunalul a constatat că recurentele nu au demonstrat că un membru al Comisiei sau al serviciilor implicate în adoptarea deciziei în litigiu a manifestat lipsă de imparțialitate sau o prejudecată personală față de Scania, în special ca urmare a faptului că a participat la adoptarea deciziei de tranzacție, „cu încălcarea principiului imparțialității subiective”.
- 75 În această privință, trebuie amintit, *primo*, că procedura de tranzacționare este o procedură administrativă alternativă procedurii ordinare, distinctă de aceasta și care prezintă anumite particularități. *Secundo*, dacă întreprinderea vizată nu prezintă o propunere de tranzacționare, procedura care conduce la decizia finală este guvernată de dispozițiile generale ale Regulamentului nr. 773/2004, în locul celor care guvernează procedura de tranzacționare. *Tertio*, în ceea ce privește această procedură ordinară, în cadrul căreia răspunderile nu sunt încă stabilite, Comisia este obligată să respecte numai comunicarea privind obiecțiunile și este ținută să ia în

considerare elementele noi aduse la cunoștința sa cu ocazia aceleiași proceduri (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 ianuarie 2017, *Timab Industries și CFPR/Comisia*, C-411/15 P, EU:C:2017:11, punctul 136).

- 76 Rezultă că „principiul denumit «*tabula rasa*»”, menționat de Tribunal la punctul 129 din hotărârea atacată, care reia în esență considerațiile amintite la punctul anterior din prezenta hotărâre, se limitează să traducă constatarea potrivit căreia prezumția de nevinovăție trebuie să fie respectată în privința întreprinderii sau a întreprinderilor care decid să nu continue procedura de tranzacționare cu Comisia.
- 77 Rezultă, pe de o parte, că acest „principi denumit «*tabula rasa*»” nu era nicidecum relevant pentru aprecierea de către Tribunal, în cauza cu care era sesizat, a respectării principiului imparțialității de către Comisie și, pe de altă parte și în orice caz, că, contrar a ceea ce a apreciat Tribunalul, participarea acelorași servicii la adoptarea atât a deciziei de tranzacție, cât și a deciziei în litigiu nu implica nicio dificultate pentru respectarea „principiului denumit «*tabula rasa*»”. Astfel, o schimbare a echipei responsabile de un dosar în cadrul Comisiei ar contraveni chiar principiilor buneii administrări și prelucrării într-un termen rezonabil ale procedurii administrative.
- 78 Totuși, este necesar să se constate că Tribunalul nu a dedus nicio consecință din considerația eronată, care figurează în a doua teză a punctului 151 din hotărârea atacată și amintită la punctul 74 din prezenta hotărâre, astfel încât critica îndreptată împotriva sa de recurente este inoperantă.
- 79 În măsura în care argumentația recurentelor trebuie înțeleasă în sensul că acestea susțin că Tribunalul ar fi trebuit să considere că faptul că aceeași echipă a fost însărcinată cu cauza pe tot parcursul procedurii „hibride” eşalonate în speță constituia în mod necesar o încălcare de către Comisie a obligației sale de imparțialitate obiectivă, este necesar să se arate că simplul fapt că aceeași echipă a Comisiei a fost însărcinată cu diferite faze succesive ale investigației care a condus la adoptarea deciziei de tranzacție, apoi a deciziei în litigiu nu poate, în sine, în afara oricărui alt element obiectiv, să dea naștere unei îndoieli cu privire la imparțialitatea acestei instituții. (a se vedea prin analogie Hotărârea din 1 iulie 2008, *Chronopost și La Poste/UFEX și alții*, C-341/06 P și C-342/06 P, EU:C:2008:375, punctul 56).
- 80 Or, recurentele nu reușesc să demonstreze că au invocat în fața Tribunalului astfel de elemente obiective. În plus, nimic din argumentația recurentelor nu permite să se stabilească faptul că Tribunalul s-a abținut să aprecieze dacă, în speță, Comisia s-a comportat într-un mod conform cu principiul imparțialității obiective menționat.
- 81 În fapt, la punctul 152 din hotărârea atacată, Tribunalul a considerat că recurentele nu au demonstrat că echipa responsabilă de dosar sau un membru al acestei echipe ar fi manifestat vreo prejudecată față de Scania în cadrul procedurii ordinare și, contrar celor susținute în esență de recurente, acest punct 152 nu este singurul motiv pe care se întemeiază constatarea de către Tribunal a lipsei unei încălcări de către Comisie a principiului buneii administrări în speță și nici nu permite să se stabilească faptul că această instanță ar fi omis, în acest cadru, să aprecieze conformitatea comportamentului Comisiei cu acest principiu de imparțialitate obiectivă.
- 82 Astfel, dintr-o interpretare de ansamblu a punctelor 100-104 și 148-164 din hotărârea atacată reiese că Tribunalul a abordat nu numai componenta „subiectivă”, ci și componenta „obiectivă” a principiului imparțialității, în raport cu argumentația care îi fusese prezentată în această privință de recurente.

- 83 În ceea ce privește în special o asemenea imparțialitate obiectivă, Tribunalul a amintit mai întâi, la punctele 100 și 101 din hotărârea atacată, principiile jurisprudențiale care încadrează recurgerea de către Comisie la o procedură numită „hibridă” și a dedus de aici, la punctul 104 din această hotărâre, că, contrar celor susținute în esență de recurente, recurgerea la proceduri „hibride” în cadrul aplicării articolului 101 TFUE, în care adoptarea deciziei de tranzacție și adoptarea deciziei în urma procedurii ordinare sunt eșalonate în timp, nu determina, în sine și în toate împrejurările, printre altele o încălcare a obligației de imparțialitate. Tribunalul a dedus de aici, la punctul 105 din hotărârea menționată, că Comisia era îndreptățită să recurgă la o astfel de procedură hibridă, cu condiția de a respecta printre altele această obligație, aspect pe care l-a examinat ulterior, la punctul 143 și următoarele din aceeași hotărâre.
- 84 În această privință, Tribunalul a amintit în special, la punctul 145 din hotărârea atacată, principiile jurisprudențiale care figurează la punctul 70 din prezenta hotărâre și a examinat, la punctele 148-164 din hotărârea atacată, argumentele prezentate de recurente în susținerea afirmației lor potrivit căreia Comisia nu le-a oferit, în speță, toate garanțiile pentru a exclude orice îndoială legitimă în ceea ce privește imparțialitatea sa în examinarea cauzei care le privea.
- 85 Or, prin faptul că a arătat în esență, mai întâi, la punctul 104 din hotărârea atacată, că, prin ea însăși, recurgerea de către Comisie la o procedură hibridă nu permite să se concluzioneze o încălcare de către această instituție a obligației sale de imparțialitate, în continuare, la punctul 149 din această hotărâre, că, atunci când examinează, în cadrul procedurii ordinare, elementele de probă prezentate de părțile care au ales să nu încheie o tranzacție, Comisia nu este nicidecum ținută de constatările de fapt și de calificările juridice pe care le-a reținut în decizia de tranzacție în privința părților care au decis să tranzacționeze și, în sfârșit, la punctul 159 din hotărârea menționată, că recurentele nu reproșau Comisiei că nu a respectat, în cursul procedurii administrative care a condus la adoptarea deciziei în litigiu, toate garanțiile procedurale legate de exercitarea efectivă a dreptului lor la apărare, astfel cum sunt prevăzute în special de dispozițiile generale ale Regulamentului nr. 773/2004, Tribunalul a abordat, cel puțin implicit, dar în mod necesar, aspectul „obiectiv” al obligației de imparțialitate a cărei respectare se impune Comisiei. Astfel, aceste elemente demonstrează că Tribunalul a apreciat dacă recurentelor le fuseseră oferite garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială legitimă privind imparțialitatea obiectivă a Comisiei.
- 86 În ceea ce privește, în al doilea rând, argumentația recurentelor prin care acestea susțin în esență că Tribunalul a evaluat, în orice caz, principiul imparțialității obiective în mod eronat în drept, trebuie amintit că, prin această argumentație, recurentele reproșează, pe de o parte, Tribunalului că nu și-a justificat aprecierea potrivit căreia Comisia a respectat principiul imparțialității. Ele invocă astfel în esență o încălcare de către Tribunal a obligației sale de motivare. Or, așa cum rezultă din punctele 80-85 din prezenta hotărâre, Tribunalul a motivat bine hotărârea atacată în această privință.
- 87 Pe de altă parte, în măsura în care recurentele se întemeiază pe considerația care figurează la punctul 151 din hotărârea atacată, potrivit căreia participarea aceluiași servicii ale Comisiei la adoptarea atât a deciziei de tranzacție, cât și a deciziei în litigiu făcea mai dificilă respectarea „principiului denumit «*tabula rasa*»”, este suficient să se arate că din cuprinsul punctului 77 din prezenta hotărâre reiese că această considerație este eronată în drept.
- 88 Din ansamblul considerațiilor care precedă rezultă că primul motiv trebuie să fie respins.

Cu privire la al doilea motiv

- 89 Prin intermediul celui de al doilea motiv, recurentele susțin în esență că Tribunalul a încălcat articolul 101 TFUE și articolul 53 din Acordul privind SEE prin faptul că a calificat întinderea geografică a comportamentului la nivelul german ca acoperind întregul teritoriu al SEE. Ele împart acest motiv în patru aspecte.

Cu privire la primul aspect al celui de al doilea motiv

– Argumentația părților

- 90 Prin intermediul primului aspect al celui de al doilea motiv, recurentele, făcând referire la punctul 421 din hotărârea atacată, susțin că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept, pe de o parte, atunci când a concluzionat că, pentru a stabili întinderea geografică a unei practici concertate, putea să ia în considerare numai întinderea informațiilor obținute și, pe de altă parte, atunci când a omis, procedând astfel, să ia în considerare, în aprecierea sa juridică, intenția întreprinderilor care participă la această practică concertată, care ar fi totuși un element constitutiv al unei asemenea practici.
- 91 Tribunalul nu ar putea, așadar, să se întemeieze numai pe conținutul și pe natura informațiilor schimbate pentru a caracteriza această întindere geografică. Faptul că Tribunalul nu a ținut seama de această „intenție” l-ar fi determinat să confirme în mod eronat că Scania participase la schimburi la nivelul german, care făceau parte dintr-o încălcare unică și continuă a articolului 101 TFUE și a articolul 53 din Acordul privind SEE, la nivelul SEE și pentru întreaga perioadă a încălcării, și anume de la 17 ianuarie 1997 până la 18 ianuarie 2011.
- 92 Comisia contestă această argumentație.

– Aprecierea Curții

- 93 La punctul 421 din hotărârea atacată, Tribunalul a considerat că, pe baza elementelor de probă privind întinderea geografică a informațiilor obținute de Scania DE, pe care le-a analizat la punctele 405-420 din această hotărâre, apreciate în mod global, trebuia să se concluzioneze că Scania DE, prin intermediul participării angajaților săi la schimburi de informații la nivelul german, obținea informații cu o întindere care depășea piața germană. Pe baza acestei constatări, Tribunalul a respins al șaselea motiv invocat de recurente în fața lui, întemeiat pe o pretinsă încălcare a articolului 101 TFUE și a articolului 53 din Acordul privind SEE în măsura în care Comisia a considerat că întinderea geografică a încălcării aferente nivelului german acoperea întregul teritoriu al SEE. El a mai precizat, la punctul 421 menționat, că aceste constatări erau suficiente pentru a respinge motivul respectiv independent de aspectul dacă Scania DE furniza și informații a căror întindere depășea piața germană.
- 94 Reiese dintr-o jurisprudență constantă că o încălcare a articolului 101 alineatul (1) TFUE poate rezulta nu numai dintr-un act izolat, ci și dintr-o serie de acte sau dintr-un comportament continuu, deși chiar unul sau mai multe elemente ale acestei serii de acte sau ale comportamentului continuu ar putea constitui ele însele și privity izolat o încălcare a acestei dispoziții. Astfel, în ipoteza în care diferitele acțiuni se înscriu într-un „plan de ansamblu”, din cauza obiectului identic al acestora constând în denaturarea concurenței în cadrul pieței comune,

Comisia are dreptul să stabilească răspunderea pentru aceste acțiuni în funcție de participarea la încălcare, privită în ansamblul său (Hotărârea din 6 decembrie 2012, Comisia/Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, punctul 41 și jurisprudența citată).

- 95 Reiese de asemenea dintr-o jurisprudență consacrată că, pentru a stabili participarea unei întreprinderi la punerea în aplicare a unei asemenea încălcări unice, Comisia trebuie să facă dovada faptului că această întreprindere intenționa să contribuie prin propriul comportament la obiectivele comune urmărite de toți participanții și că cunoștea comportamentele ilicite urmărite sau puse în aplicare de alte întreprinderi pentru atingerea aceluiași obiective sau că putea să le prevadă în mod rezonabil și că era pregătită să accepte riscul ce decurge din acestea (Hotărârea din 6 decembrie 2012, Comisia/Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, punctele 42 și 60, precum și jurisprudența citată).
- 96 Astfel, o întreprindere poate să fi participat în mod direct la toate comportamentele anticoncurențiale care compun încălcarea unică și continuă, caz în care Comisia are dreptul să stabilească în sarcina sa răspunderea pentru toate aceste comportamente și, prin urmare, pentru încălcarea menționată în totalitate. De asemenea, o întreprindere poate să fi participat în mod direct doar la o parte dintre comportamentele menționate, dar să fi cunoscut toate celelalte comportamente ilicite urmărite sau puse în aplicare de ceilalți participanți la înțelegere pentru atingerea aceluiași obiective sau să fi putut să le prevadă în mod rezonabil și să fi fost pregătită să accepte riscul ce decurge din acestea. Într-un asemenea caz, Comisia are deopotrivă dreptul să stabilească în sarcina acestei întreprinderi răspunderea pentru toate comportamentele anticoncurențiale care compun o astfel de încălcare și, prin urmare, pentru aceasta în totalitate (Hotărârea din 6 decembrie 2012, Comisia/Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, punctul 43).
- 97 Rezultă din cele ce precedă că, pentru a concluziona că schimburile de informații în cauză depășeau piața germană și priveau teritoriul SEE, era suficient ca Tribunalul să constate că o asemenea concluzie reieșea din conținutul informațiilor obținute de Scania DE din partea celorlalți participanți.
- 98 Astfel, afirmația recurentelor potrivit căreia Tribunalul nu se putea întemeia pe simplul fapt că schimburile la nivelul german priveau teritoriul SEE pentru a confirma participarea lor la încălcare provine dintr-o confuzie între, pe de o parte, condițiile necesare pentru a stabili și a defini întinderea unei încălcări unice și continue, precum și, pe de altă parte, condițiile care trebuie îndeplinite pentru a stabili în sarcina unei întreprinderi răspunderea pentru o asemenea încălcare în ansamblul său.
- 99 Potrivit jurisprudenței constante a Curții, este suficient să se demonstreze de către Comisie că întreprinderea în cauză a participat la reuniuni în cursul cărora au fost încheiate acorduri de natură anticoncurențială, fără să se fi opus în mod vădit, pentru a dovedi în mod satisfăcător participarea întreprinderii respective la înțelegere. Atunci când participarea la asemenea reuniuni a fost stabilită, această întreprindere are obligația să prezinte indicii de natură să demonstreze că participarea sa la aceste reuniuni era lipsită de orice spirit anticoncurențial, dovedind astfel că le comunicase concurenților săi că participa la acele reuniuni având o optică diferită de a acestora (a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 iunie 2005, Dansk Rørindustri și alții/Comisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P și C-213/02 P, EU:C:2005:408, punctul 142, precum și jurisprudența citată).

- 100 Reiese de asemenea din jurisprudență că trebuie să se prezume, sub rezerva probei contrare ce revine în sarcina operatorilor interesați, că întreprinderile participante la concertare și care rămân active pe piață țin seama de schimbul de informații cu concurenții lor pentru a determina comportamentul lor pe această piață (Hotărârea din 19 martie 2015, Dole Food și Dole Fresh Fruit Europe/Comisia, C-286/13 P, EU:C:2015:184, punctul 127, precum și jurisprudența citată).
- 101 Din această jurisprudență rezultă că, atunci când Comisia demonstrează că întreprinderea în cauză a participat la reuniuni în cursul cărora au fost încheiate acorduri de natură anticoncurențială, fără să se fi opus în mod vădit, această instituție nu trebuie, în plus, să dovedească faptul că această întreprindere avea intenția de a participa la încălcare, ci că revine întreprinderii respective sarcina de a prezenta probele distanțării sale în raport cu aceste acorduri și în special, precum în speță, întinderea geografică a acestora.
- 102 Astfel, fără a săvârși o eroare de drept, Tribunalul a concluzionat, după ce a analizat elementele de probă care au fost supuse aprecierii sale, că Comisia a concluzionat în mod întemeiat că, prin intermediul schimburilor de informații la nivelul german, Scania DE obținea informații cu o întindere care depășea piața germană, fără a impune Comisiei să demonstreze, în plus, că, prin participarea la aceste schimburi, Scania DE avea intenția să obțină aceste informații și să țină seama de ele pentru a determina comportamentul său.
- 103 Prin urmare, primul aspect al celui de al doilea motiv trebuie respins ca nefondat.

Cu privire la al doilea aspect al celui de al doilea motiv

– Argumentația părților

- 104 Prin intermediul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv, recurentele susțin că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a considerat că întinderea informațiilor obținute de Scania DE în cadrul schimburilor la nivelul german depășea piața germană.
- 105 În această privință, recurentele critică în esență raționamentul Tribunalului care figurează la punctele 405-414 din hotărârea atacată, în care Tribunalul a analizat elementele din dosar și a concluzionat, la punctul 414 din această hotărâre, că, având în vedere aceste elemente considerate împreună, trebuia să se constate că întinderea informațiilor obținute de Scania DE în cadrul schimburilor la nivelul german depășea piața germană. Ele susțin în esență că cele cinci motive invocate la aceste puncte sunt nu numai insuficiente pentru a susține această concluzie în mod adecvat, ci și incoerente, chiar contradictorii, deși, pentru a stabili existența unei încălcări a articolului 101 TFUE și a articolul 53 din Acordul privind SEE, jurisprudența impune Comisiei să prezinte probe serioase, precise și concordante.
- 106 Comisia arată că această argumentație trebuie respinsă.

– Aprecierea Curții

- 107 Este necesar să se observe că, prin intermediul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv, recurentele urmăresc în realitate efectuarea de către Curte a unei noi aprecieri a faptelor și a elementelor de probă, fără a invoca totuși denaturarea acestora de către Tribunal. Astfel, prin argumentația prezentată în susținerea acestui al doilea aspect, recurentele se limitează să expună

motivele pentru care, în opinia lor, Tribunalul ar fi trebuit să rețină o altă interpretare a diferitor elemente arătate la punctele din hotărârea atacată pe care le indică și fac trimitere, de altfel, la numeroase pasaje din cererea lor introductivă în fața Tribunalului.

- 108 Desigur, problema dacă Tribunalul a respectat normele în materie de sarcină și de administrare a probei în cadrul examinării probelor care au fost invocate de Comisie pentru a susține existența unei încălcări a normelor dreptului Uniunii în domeniul concurenței constituie o chestiune de drept care poate fi invocată în cadrul unui recurs. Totuși, aprecierea de către Tribunal a forței probante a înscrisurilor din dosar care îi sunt prezentate nu poate, cu excepția cazurilor de încălcare a normelor în materie de sarcină și de administrare a probei și de denaturare a acestor înscrisuri, să fie repusă în discuție în fața Curții (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 ianuarie 2017, Comisia/Keramag Keramische Werke și alții, C-613/13 P, EU:C:2017:49, punctele 26 și 27, precum și jurisprudența citată). Or, recurentele nu formulează nicio afirmație în acest sens.
- 109 Prin urmare, al doilea aspect al celui de al doilea motiv trebuie respins ca inadmisibil.

Cu privire la al treilea aspect al celui de al doilea motiv

– Argumentația părților

- 110 Prin intermediul celui de al treilea aspect al celui de al doilea motiv, recurentele susțin că Tribunalul a săvârșit o eroare în măsura în care a considerat implicit că Scania DE avea „intenția” de a participa la un schimb de informații la nivelul german a cărui întindere acoperea teritoriul SEE.
- 111 În această privință, referindu-se la raționamentul Tribunalului care figurează la punctele 415-420 din hotărârea atacată și criticându-l, recurentele susțin în esență că, în măsura în care aprecierea Tribunalului trebuie considerată ca fiind o evaluare a intenției Scania DE a participa la un schimb de informații la nivelul german a cărui întindere acoperea teritoriul SEE, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept, în măsura în care, la punctele 416 și 418 din această hotărâre, a întemeiat această apreciere pe o motivare insuficientă, incoerentă și contradictorie și în măsura în care nici nu a examinat, nici nu a tratat corespunzător cerințelor legale, la punctul 419 din hotărârea menționată, argumentele specifice invocate sau probele prezentate de Scania, neîndeplinindu-și astfel nici obligația de motivare. Tribunalul ar fi încălcat de asemenea jurisprudența care impune Comisiei să prezinte probe serioase, precise și concordante pentru a stabili o încălcare a articolului 101 TFUE și a articolului 53 din Acordul privind SEE, recurentele făcând trimitere, în această privință, la punctul 417 din aceeași hotărâre.
- 112 În plus, ele arată că, la punctul 420 din hotărârea atacată, Tribunalul a înlăturat în mod nelegal și nu a ținut seama în mod corespunzător de valoarea probantă a declarațiilor sub jurământ prezentate de Scania. Potrivit recurentelor, în lipsa oricărei probe directe a faptului că informațiile obținute la nivelul german au fost transmise sediului Scania, declarațiile persoanelor direct implicate în comportamentul invocat nu puteau fi considerate ca având o „valoare probantă limitată”, pentru simplul motiv că au fost prezentate după evenimentele relevante, în scopul apărării Scania în cursul procedurii administrative.
- 113 Comisia contestă această argumentație.

– *Aprecierea Curții*

- 114 Trebuie să se observe că argumentația recurențelor formulată în susținerea celui de al treilea aspect al celui de al doilea motiv se întemeiază pe premisa potrivit căreia Tribunalul a constatat, la punctele 415-420 din hotărârea atacată, că Scania DE avea intenția să participe la un schimb de informații la nivelul german a cărui întindere acoperea teritoriul SEE.
- 115 Or, din cuprinsul punctelor respective coroborate cu punctele 405-414 și 421 din această hotărâre reiese că Tribunalul s-a limitat să constate că Scania DE obținea, prin intermediul participării angajaților săi la schimburi de informații la nivelul german, informații cu o întindere care depășea piața germană. Punctele 415-420 din hotărârea menționată sunt consacrate mai precis respingerii afirmației recurențelor în fața Tribunalului potrivit căreia angajații Scania DE care participau la schimburi la nivelul german nu au presupus niciodată că informațiile primite de la reprezentanții filialelor celorlalți producători de camioane se raportau la prețuri europene sau puteau reduce incertitudinea cu privire la strategia europeană a acestor alți producători.
- 116 Fără a fi necesar să se stabilească dacă al treilea aspect al celui de al doilea motiv urmărește în realitate să repună în discuție aprecierea probelor de către Tribunal și, prin urmare, dacă acesta trebuie respins ca inadmisibil conform jurisprudenței citate la punctul 108 din prezenta hotărâre, el trebuie respins ca nefondat, din moment ce se întemeiază pe premisa menționată la punctul 114 din prezenta hotărâre, care este eronată.

Cu privire la al patrulea aspect al celui de al doilea motiv

– *Argumentația părților*

- 117 Prin intermediul celui de al patrulea aspect al celui de al doilea motiv, recurențele susțin că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a determinat întinderea informațiilor furnizate de Scania DE. În această privință, recurențele arată că concluzia Tribunalului potrivit căreia, prin intermediul contactelor la nivelul german, Scania DE a furnizat informații a căror întindere acoperea întregul SEE este insuficient motivată și întemeiată pe motive inadecvate. În special, Tribunalul ar fi săvârșit o eroare în aprecierea semnificației elementelor de probă cuprinse în rapoartele economice întocmite de un cabinet de consultanță în economie atunci când a respins relevanța acestor rapoarte la punctele 439 și 440 din hotărârea atacată.
- 118 Comisia contestă această argumentație.

– *Aprecierea Curții*

- 119 La fel ca în cazul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv, trebuie să se constate că, prin intermediul celui de al patrulea aspect al acestui motiv, recurențele urmăresc să obțină din partea Curții o nouă apreciere a faptelor și a elementelor de probă, fără a invoca denaturarea lor de către Tribunal. Prin urmare, pentru aceleași motive cu cele expuse în privința celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv, este necesar să se înlăture și al patrulea aspect al acestui motiv ca inadmisibil.
- 120 În consecință, trebuie să se respingă al doilea motiv în totalitate ca fiind în parte inadmisibil și în parte nefondat.

Cu privire la al treilea motiv

Argumentația părților

- 121 Prin intermediul celui de al treilea motiv, recurențele susțin că elementele de fapt pe baza cărora Tribunalul a considerat întemeiată constatarea Comisiei potrivit căreia, în speță, exista o încălcare unică nu pot servi drept temei pentru constatarea potrivit căreia fiecare act în cauză urmărea un obiectiv anticoncurențial identic și, în consecință, făcea parte dintr-un plan de ansamblu având un obiectiv anticoncurențial unic sau contribuia la punerea în aplicare a acestui plan. În plus, Tribunalul nu ar furniza niciun raționament în această privință. În consecință, Tribunalul ar fi calificat în mod eronat drept „încălcare unică” comportamentele care au avut loc la cele trei niveluri diferite ale contactelor menționate la punctele 33-36 din prezenta hotărâre.
- 122 Recurențele împart acest motiv în trei aspecte.
- 123 Prin intermediul primului aspect al motivului menționat, recurențele susțin că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept prin faptul că a calificat drept „încălcare unică” comportamentele la cele trei niveluri ale contactelor menționate la punctele 33-36 din prezenta hotărâre și prin faptul că nu a indicat în ce mod elementele de fapt pe care se întemeiază justifică această calificare.
- 124 Astfel, la punctele 464-469 din hotărârea atacată, Tribunalul s-ar întemeia pe un anumit număr de elemente pentru a proceda la calificarea menționată, însă niciunul dintre acestea nu ar fi, considerat izolat sau împreună, susceptibil să susțină concluzia potrivit căreia aceste trei niveluri de contacte constituiau o încălcare unică. În această privință, recurențele critică în esență, pe de o parte, faptul că Tribunalul s-a întemeiat pe împrejurarea că contactele în cauză priveau aceleași produse și fuseseră conduse de același grup de producători de camioane, precum și pe cea că comportamentul în cauză implica un grup mic de angajați în cadrul fiecărui nivel, a cărui componentă rămânea relativ stabilă. Pe de altă parte, recurențele contestă diferite constatări ale Tribunalului potrivit cărora cele trei niveluri de contacte prezentau legături factuale, precum și concluzia sa potrivit căreia nivelul inferior al sediului și nivelul german au contribuit la realizarea unui plan comun.
- 125 Prin intermediul celui de al doilea aspect al celui de al treilea motiv, recurențele susțin că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a concluzionat că schimburile de informații care nu sunt anticoncurențiale fac parte dintr-o încălcare unică. În această privință, referindu-se la constatările Tribunalului care figurează la punctele 223, 235 și 236 din hotărârea atacată, care ar privi trei schimburi de informații intervenite în cursul anului 2004 și al anului 2005 și care au avut loc la nivelul inferior al sediului, recurențele susțin în esență că Tribunalul a calificat aceste trei schimburi de informații, totuși perfect legitime, drept schimburi care urmăresc un obiectiv anticoncurențial identic cu cel al altor schimburi distincte, care au avut loc la niveluri diferite. Tribunalul ar fi constatat astfel în mod eronat că toate aceste trei schimburi făceau parte dintr-o încălcare unică. În această privință, Tribunalul nu ar fi furnizat niciun raționament care să explice modul în care astfel de acte legitime puteau contribui la un obiectiv anticoncurențial. Prin urmare, Tribunalul ar fi săvârșit o eroare de drept prin calificarea schimburilor de informații care nu sunt coluzive la nivelul inferior al sediului ca făcând parte dintr-o încălcare unică a articolului 101 TFUE și a articolului 53 din Acordul privind SEE.
- 126 Prin intermediul celui de al treilea aspect al celui de al treilea motiv, recurențele susțin că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a apreciat că comportamentul la nivelul german urmărea un obiectiv identic cu cel urmărit la nivelul organelor de conducere și, în

măsura în care este relevant, la nivelul inferior al sediului. Astfel, întinderea comportamentului la nivelul german nu s-ar fi extins la teritoriul SEE. Punctul 467 din hotărârea atacată, la care Tribunalul ar fi constatat totuși că Comisia era îndreptățită să considere că întinderea geografică a schimburilor anticoncurențiale la nivelul german și la nivelul organelor de conducere acoperă întregul SEE, ar fi, așadar, eronat.

- 127 În această privință, recurentele fac trimitere la al doilea motiv, prin care susțin că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept întrucât a calificat schimburile de informații la nivelul german ca având o întindere care acoperă întregul teritoriu al SEE. Din această eroare ar rezulta că nici comportamentul referitor la nivelul german nu ar putea fi caracterizat ca urmărind un obiectiv identic cu cel urmărit la nivelul organelor de conducere și la nivelul inferior al sediului, precizându-se că, pentru acesta din urmă, este vizată numai perioada referitoare la anii 2004 și 2005.
- 128 Comisia contestă această argumentație.

Aprecierea Curții

- 129 Pe de o parte, trebuie să se observe că, la punctul 479 din hotărârea atacată, Tribunalul a respins afirmația recurențelor potrivit căreia Comisia ar fi trebuit să evalueze separat cele trei niveluri de contacte coluzive menționate la punctele 33-36 din prezenta hotărâre, în special din cauza existenței unor legături între aceste trei niveluri de contacte, și că, la punctul 229 din această hotărâre, Tribunalul a constatat că recurentele nu reușiseră să repună în discuție constatările Comisiei referitoare la legăturile respective. Mai precis, la acest punct 229, Tribunalul a arătat că Comisia a invocat un anumit număr de elemente, enumerate la punctul 218 din hotărârea menționată, care demonstrează existența legăturilor respective, care nu fuseseră contestate, și anume faptul că participanții erau angajați ai aceluiași întreprinderi și faptul că exista o suprapunere temporală între reuniunile desfășurate la cele trei niveluri. Or, Tribunalul și-a întemeiat concluzia potrivit căreia aceleași trei niveluri erau legate între ele și că nu acționau separat și autonom unul de celălalt pe ansamblul elementelor care fuseseră luate în considerare de Comisie în decizia în litigiu.
- 130 Pe de altă parte, este necesar să se constate că al treilea motiv în ansamblul său este întemeiat pe premisa potrivit căreia fiecare act izolat pe care Comisia îl consideră ca făcând parte dintr-o încălcare unică și continuă trebuie, prin el însuși, să constituie o încălcare a articolului 101 TFUE și a articolului 53 din Acordul privind SEE.
- 131 Așa cum s-a amintit la punctul 94 din prezenta hotărâre, reiese dintr-o jurisprudență constantă că o încălcare a articolului 101 alineatul (1) TFUE poate rezulta nu numai dintr-un act izolat, ci și dintr-o serie de acte sau dintr-un comportament continuu, chiar dacă unul sau mai multe elemente ale acestei serii de acte sau ale comportamentului continuu ar putea constitui de asemenea, în sine și primate izolat, o încălcare a dispoziției respective. Astfel, în ipoteza în care diferitele comportamente se înscriu într-un „plan de ansamblu” din cauza obiectului identic al acestora care constă în denaturarea concurenței în cadrul pieței interne, Comisia are dreptul să stabilească răspunderea pentru aceste comportamente în funcție de participarea la încălcare privită în ansamblul său (Hotărârea din 16 iunie 2022, Sony Optiarc și Sony Optiarc America/Comisia, C-698/19 P, EU:C:2022:480, punctul 59, precum și jurisprudența citată).

- 132 O întreprindere care a participat la o asemenea încălcare unică și continuă prin comportamente proprii, care intrau în sfera de aplicare a noțiunilor de „acord” sau de „practică concertată” având un obiect anticoncurențial în sensul articolului 101 alineatul (1) TFUE și care aveau drept scop să contribuie la realizarea încălcării în ansamblul său, poate fi de asemenea răspunzătoare, pentru toată perioada participării sale la încălcarea menționată, pentru comportamentele altor întreprinderi în cadrul acestei încălcări (Hotărârea din 16 iunie 2022, Sony Optiarc și Sony Optiarc America/Comisia, C-698/19 P, EU:C:2022:480, punctul 60, precum și jurisprudența citată).
- 133 Cu toate acestea, Curtea a precizat deja că, deși un ansamblu de comportamente poate fi calificat, în condițiile enunțate la cele două puncte precedente din prezenta hotărâre, ca „încălcare unică și continuă”, nu se poate deduce că fiecare dintre aceste comportamente, în sine și privit izolat, trebuie să fie în mod necesar calificat ca încălcare distinctă a acestei dispoziții (Hotărârea din 16 iunie 2022, Sony Optiarc și Sony Optiarc America/Comisia, C-698/19 P, EU:C:2022:480, punctul 64).
- 134 Într-adevăr, în vederea stabilirii unei încălcări unice și continue, este uzual să se țină seama de diferitele legături existente între diferitele elemente care compun încălcarea avută în vedere. Astfel, un contact între întreprinderi care, privit izolat, nu ar constitui în sine o încălcare a articolului 101 alineatul (1) TFUE poate fi totuși relevant pentru a demonstra existența unei încălcări unice și continue a acestei dispoziții, având în vedere contextul în care a avut loc acest contact. Într-o asemenea situație, contactul respectiv face parte din seria de indicii pe care Comisia se poate întemeia în mod legitim pentru a stabili existența unei încălcări unice și continue a dispoziției menționate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 ianuarie 2017, Comisia/Keramag Keramische Werke și alții C-613/13 P, EU:C:2017:49, punctul 52, precum și jurisprudența citată).
- 135 Rezultă, așadar, din jurisprudența amintită la punctele 131-134 din prezenta hotărâre că, pentru a constata existența unei încălcări unice și continue, este suficient ca Comisia să demonstreze că diferitele comportamente avute în vedere se înscriu într-un „plan de ansamblu”, fără a fi necesar ca fiecare dintre aceste comportamente, în sine și privite izolat, să poată fi calificat drept încălcare distinctă a articolului 101 alineatul (1) TFUE.
- 136 Prin urmare, din moment ce al treilea motiv se întemeiază pe premisa eronată potrivit căreia, pentru a putea stabili existența unei asemenea încălcări unice și continue, Tribunalul ar fi trebuit să solicite Comisiei să stabilească și că fiecare dintre comportamentele menționate, privit în mod izolat, constituia în sine o încălcare a articolului 101 alineatul (1) TFUE și a articolului 53 din Acordul privind SEE, acest motiv trebuie respins ca nefondat.

Cu privire la al patrulea motiv

Argumentația părților

- 137 Prin intermediul celui de al patrulea motiv, recurentele susțin că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a statuat, la punctele 516 și 532 din hotărârea atacată, că al optulea motiv al acțiunii lor în anulare în fața acestei instanțe, întemeiat pe o aplicare eronată a articolului 25 din Regulamentul nr. 1/2003, trebuia respins din moment ce comportamentul la nivelul organelor de conducere făcea parte dintr-o încălcare unică, care a încetat la 18 ianuarie 2011, astfel încât

termenul de prescripție de cinci ani prevăzut la acest articol 25 alineatul (1) litera (b) nu începuse să curgă decât de la această dată, iar competența Comisiei de a aplica o amendă nu era, așadar, prescrisă.

- 138 Potrivit recurențelor, acest termen de prescripție expirase în realitate la 20 septembrie 2010, care era, fără îndoială, data primului act al Comisiei, în sensul articolului 25 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2003, care a întrerupt termenul de prescripție menționat. Or, întrucât comportamentul la nivelul organelor de conducere a încetat la 23 septembrie 2004, competența Comisiei de a aplica o amendă în temeiul acestui comportament ar fi fost prescrisă. Pe de altă parte, în ipoteza în care Curtea ar anula hotărârea atacată, ar ține seama de acțiunea în anulare în fața Tribunalului și ar decide să anuleze decizia în litigiu numai în parte, recurențele susțin că ultimul comportament potențial coluziv la nivelul inferior al sediului a avut loc cu mai mult de cinci ani înainte de 20 septembrie 2010, astfel încât Comisia nu mai era competentă să aplice o amendă pentru comportamentul respectiv, în cazul în care s-ar aprecia că face parte dintr-o încălcare unică la nivelul organelor de conducere și la nivelul inferior al sediului. Întrucât excepția de necompetență poate fi invocată din oficiu de Curte, aceasta din urmă ar trebui să considere că, în temeiul articolului 25 menționat, competența Comisiei de a aplica o amendă pentru comportamentul respectiv era prescrisă.
- 139 Comisia contestă această argumentație.

Aprecierea Curții

- 140 Este suficient să se constate că al patrulea motiv se întemeiază pe ipoteza potrivit căreia Curtea ar anula hotărârea atacată, ar ține seama de acțiunea recurențelor în fața Tribunalului și ar decide să anuleze o parte din constatările care figurează în decizia în litigiu referitoare la existența unei încălcări unice și continue. Astfel, recurențele susțin în esență că Tribunalul a încălcat articolul 25 din Regulamentul nr. 1/2003 prin menținerea amenzii impuse de Comisie în această decizie, deși comportamentul anticoncurențial la nivelul organelor de conducere încetase la 23 septembrie 2004, iar acest comportament era, așadar, prescris și nu mai putea face obiectul unei amenzi, primul act al Comisiei, în sensul acestui articol 25 alineatul (3), datând din 20 septembrie 2010.
- 141 Or, întrucât primele trei motive de recurs au fost respinse, trebuie să se considere stabilită concluzia Comisiei, ulterior a Tribunalului, potrivit căreia înțelegerea în cauză constituia o încălcare unică și continuă care se întinde pe întreg teritoriul SEE și care a durat până la 18 ianuarie 2011. În aceste condiții, ținând seama de data primului act al Comisiei, în sensul articolului 25 alineatul (3) menționat, nu se poate considera că, la acea dată de 18 ianuarie 2011, dreptul Comisiei de a aplica o amendă era prescris.
- 142 Prin urmare, al patrulea motiv trebuie respins ca nefondat.
- 143 Întrucât niciun motiv al prezentului recurs nu a fost admis, acesta trebuie respins în totalitate ca fiind în parte inadmisibil, în parte inoperant și în parte nefondat.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 144 În conformitate cu articolul 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, în cazul în care recursul este nefondat, Curtea urmează să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

- 145 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din acest regulament, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acesta, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.
- 146 În speță, întrucât Scania AB, Scania CV AB și Scania Deutschland GmbH au căzut în pretenții, iar Comisia a solicitat obligarea lor la plata cheltuielilor de judecată, se impune ca acestea să fie obligate să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, și pe cele efectuate de Comisie.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a zecea) declară și hotărăște:

1) Respinge recursul.

2) Scania AB, Scania CV AB și Scania Deutschland GmbH suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de Comisia Europeană.

Semnături